

13.12.2023

VN/17408/2023

H2399/09.01/2023

Valtiovarainministeriön ja Tullin välinen tulossopimus vuosille 2024-2027

Sisällys

1	Strategiset linjaukset.....	3
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	4
3	Tulostavoitteet	5
4	Voimavarojen hallinta	8
5	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset.....	9
6	Liitteet	10
	Liite 1 Seurattavat mittarit.....	10

1 Strategiset linjaukset

Tullin päätehtävänä on huolehtia tulliselvityksestä ja -verotuksesta, ulkomaanliikenteen valvonnasta, tullirikosten torjunnasta, ulkomaankaupan tilastoinnista ja tullilaboratoriotutkimuksista.

Tullin strategiassa on määritelty Tullin toiminta-ajatus, arvot, toimintaympäristön muutokset, visio ja strategia. Tullin visio on 'Enemmän kuin Tulli – yhdessä askeleen edellä'.

Tullin strategiset kärkiteemat ovat:

- Yhteiskuntavastuu: Toteutamme tehtävämme monikulttuurisessa toimintaympäristössä vastuullisesti ja vaikuttavasti mahdollisuuksia hyödyntäen ja uuhin varautuen. Olemme esimerkillinen toimija – askeleen edellä ekologisessa, taloudellisessa ja sosiaalisessa vastuussa.
- Sidosryhmät ja verkostot: Yhteistyö tukee tavoitteidemme saavuttamista sekä tuottaa lisäarvoa asiakkaille ja kumppaneille.
- Tieto ja teknologia: Tieto ja teknologiat parantavat palveluita ja valvontaa. Otamme käyttöön uusia toimintavarmoja teknologisia ratkaisuja.
- Henkilöstö ja osaaminen: Olemme houkutteleva työnantaja. Kehitämme osaamistamme jatkuvasti ja huolehdimme työhyvinvoinnista.
- Johtaminen ja työkalu: Tullin arvot ja eettiset periaatteet ohjaavat toimintaamme. Johtamisemme on osallistavaa. Toimimme yhteisten päämääriemme ja tavoitteidemme hyväksi.

Tullin kannalta merkityksellisiä toimintaympäristön muutostekijöitä:

- Julkisen talouden kestävyysvaje ja mahdolliset politiikkalinjausten muutokset
- Yhteiskunnan asenneilmaston muutos
- Ilmastonmuutos ja ekologinen kestävyyskriisi
- Kansainvälisen politiikan jännitteet ja kauppapolitiikan muutokset
- EU:n kehitys lähivuosina
- Uhkia: pandemiat, ympäristökatastrofit, kyberkriisit ja informaatiovaikuttaminen
- Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan aiheutuvat vaikutukset ulkomaankaupan tavaravirtoihin
- Kansainvälistyvä ja edistynyt teknologiaa hyödyntävä rikollisuus
- Asiakastarpeiden ja teknologinen kehitys
- Työvoiman saatavuus, työn muutos, uudet tehtävät ja roolit

Valtiovarainministeriön hallinnonalan keskeiset tavoitteet hallituskaudella ovat

- julkisen talouden uudistaminen ja tehostaminen
- julkisen hallinnon kehittäminen modernimmaksi ja kustannustehokkaammaksi
- kestävä talouskasvun vauhdittaminen

Hallitusohjelmaan sisältyvä tuottavuusohjelma vaikuttaa valtiovarainministeriön hallinnonalan kaikkiin virastoihin ja edellyttää pysyviä säästöjä virastojen toimintamenoista vuodesta 2025 lähtien ja täysimääräisesti vuonna 2027. Viraston säästötavoitteet tarkentuvat tuottavuusohjelman edetessä.

Tullin toimintaympäristössä kaupan ja tulliselvityksen digitalisoituminen näkyy erityisen selvästi digitaalisten palvelujen kysyntänä ja kehittämistarpeina ja myös vaatimuksina valvontatoiminnan kyvyille vastata digitalisaation tuomiin haasteisiin. Samalla tietoturvan ja tietosuojan merkitys on kasvanut.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti tuntuvasti toimintamme ympäristöä. Venäjälle on asetettu hyökkäyksen jälkeisen lukuisia pakotepaketteja, jotka ovat rajoittaneet tavarakauppaa Venäjän kanssa ja useat yritykset ovat vetäytyneet Venäjältä myös omaehtoisesti, minkä seurauksena kauppa ja tavaraliikenne Venäjän suuntaan on vähentynyt voimakkaasti. Raskaan liikenteen ajoneuvojen määrä Venäjälle ja Venäjältä on vähentynyt enemmän kuin 2/3 hyökkäystä edeltäneistä kuukausista ja samoin mm. sähkön, öljyn ja puun tuonti Venäjältä on loppunut käytännössä kokonaan. Norja on korvannut Venäjän öljyn selvästi merkittävimpänä tuontimaana.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja turvallisuusympäristön muutoksesta johtuvat toimet kansainvälisen yhteistyön lisääntymisessä ovat edellyttäneet normaalin toiminnan lisäksi resurssien kohdentamista ja toiminnan uudelleen järjestelyjä. Turvallisuustilanteen nopea kehitys parempaan suuntaan ei ole näkyvissä

Euroopan ja euroalueen maiden taloudellinen tilanne on kriisien jäljiltä edelleen häiriöaltis. Kansainvälinen toimintaympäristö ja turvallisuuspoliittinen tilanne on muuttunut ja on poikkeuksellisen epävakaa, ja samaan aikaan monilla Euroopan mailla on erittäin heikko kyky kestää uusia talouden sokkeja. Digitaalisen toimintaympäristön uhat monimutkaistuvat. Kilpailukykyhaasteet eivät poistu. Vaikka perinteinen tavaratuotannon globalisaatio on finanssikriisin jälkeen hidastunut ja ehkä jopa pysähtynyt, digitaalisuuden vaikutukset ulkomaankauppaan ja talouteen yleisemminkin ovat vasta aluillaan. Verkkokauppa kasvaa, ja yhä suurempi osa palveluista välitetään verkossa. Siten rajanveto avoimen ja suljetun sektorin välillä käy yhä vaikeammaksi. Kehityksellä on vaikutuksia niin markkinoiden muotoutumiseen kuin veropohjaan ja valtion tuloihin. Uusien teknologioiden, digitalisaation ja tietovarantojen hyödyntäminen tarjoavat uusia mahdollisuuksia Suomen julkiselle taloudelle.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Taulukko 1. Valtiovarainministeriön toimialan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet, näitä tukevat toiminnalliset tavoitteet talousarvion lukuperusteluissa sekä viraston toimintamomentilla

Pääluokan 28 vaikuttavuustavoitteet	Indikaattori	Arvio 2024	Luvun 28.10. tavoitteet	Momentin 28.10.02. tavoitteet
Kestävä julkinen talous	Kestävyysvaje	3 %	Verotulojen tehokas kertymä turvataan edistämällä veronmaksukykyä, antamalla ennakoivaa ohjausta ja hoitamalla verovalvontaa uskotavasti. Harmaan talouden torjuntaa tehostetaan ja verovajetta supistetaan kehittämällä verotus-toimintoja, tehostamalla valvontaa ja parantamalla yhteistyötä viranomaisten välillä	Verojäämä enintään 1 %
	Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen	-2,4 %		
	Verovaje (arvonlisäverovaje)	3 %		
Ekologisesti kestävä kasvu	Suomen kasvihuonekaasupäästöt milj. tonnia CO ₂ -ekv., netto (edellinen vuosi)	41,9		
Valtionhallinto toimii hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti	Julkishallinnon luottamusindeksi (1-5)	3,5	Verotuksen ja tullitoimen asiointipalvelut ovat asiakaslähtöisiä, nopeita ja edullisia. Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta tiiviissä yhteistyössä poliisin ja Rajavartiolaitoksen kanssa	Tulliselvityksen asiakastytyväisyys henkilöasiakkaat (asteikko 1-5) 3,6 Tullausjärjestelmien saatavuus: järjestelmät pois käytöstä enintään 58 tuntia Tuomioistuimen muuttamien tullauspäätösten määrä enintään 5 Takaisin saatu rikoshyöty vähintään 20 miljoonaa euroa Kiireellisistä laboratorionäytteistä tutkittu tavoiteajassa alustava TAE-tavoite 81 %, tulosopimustavoite 75 % Tavaraan kohdistuvat tarkastukset, osuma-% 14

3 Tulostavoitteet

3.1 Toiminnallinen tuloksellisuus

3.1.1 Toiminnallinen tehokkuus

Taulukko 2. Tuottavuuden tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Tuottavuuden muutos edellisvuodesta, %	-8,4	-7	+4	+4	+4	+4	-

Tuottavuuslaskenta pohjautuu tulliselvityksen ja yhteiskunnan suojaamisen keskeisimpiin suoritteisiin, joita on painotettu niiden vaatiman työajan suhteessa. Painotettujen suoritteiden määrä jaetaan henkilötyövuosikertymällä. Positiivinen muutos on parempi ja negatiivinen muutos huonompi suhteessa vertailuvuoteen.

Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan aiheutuvat vaikutukset ulkomaankaupan volyymeihin ja suoritteisiin vaikuttavat suoraan tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteisiin ja -toteumiin kuluvana ja tulevina vuosina. Kriisin keston ja sen vaikutusten arviointi on hyvin epävarmaa.

Taulukko 3. Taloudellisuuden tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Taloudellisuuden muutos edellisvuodesta, %	+12,7	+14	-4	-4	-4	-4	-

Taloudellisuus lasketaan jakamalla vuotuiset kustannukset painotettujen suoritteiden määrällä. Negatiivinen muutos on parempi ja positiivinen muutos huonompi suhteessa vertailuvuoteen.

Taulukko 4. Kustannusvastaavuuden tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Julkisoikeudellisten suoritteiden kannattavuus, %	-12	-12	-10	-10	-10	-10	-
Liiketaloudellisten suoritteiden kannattavuus, %	2	5	7	7	7	7	-

3.1.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Taulukko 5. Suoritteiden ja julkishyödykkeiden tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Verojäämä enintään, %	0,2	0,2	1	1	1	1	TAE
Takaisin saatu rikoshyöty vähintään, milj. euroa	71,3		25	25	25	25	TAE

Taulukko 6. Palvelukyvyn ja laadun tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talous-arvio-tavoite
Tulliselvityksen asiakas-tyytyväisyys yritysasiak-kaat (asteikko 1-5) mita-taan joka toinen vuosi	-	4	-	4	-	4	-
Tulliselvityksen asiakas-tyytyväisyys henkilöasiak-kaat (asteikko 1-5)	2,9	3,1	3,6	3,6	3,8	3,8	TAE
Tullausjärjestelmien saa-tavuus: järjestelmät pois käytöstä enintään, tuntia	43	119	58	58	58	58	TAE
Tuomioistuimen muutta-mien tullauspäätösten määrä enintään, kpl	3	5	5	5	5	5	TAE
Oikaistujen päätösten osuus tuontiverotuksessa, %	0,58	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	-
Tullirikosten selvittämis-taso vähintään, %	79,6		89	89	89	89	-
Kiireellisistä laboratori-onäytteistä tutkittu tavoiteajassa, %	67	70	75	80	80	80	TAE
Elintarvike- ja kulutustava-ravalvonnin osuvuus vä-hintään, %	27	-	23	23	23	23	-
Tavaraan kohdistuvat tarkastukset, osuma-%	29	-	14	14	14	14	TAE
Matkustajatarkastusten osuvuus, %	7	-	9	9	9	9	-
Ajoneuvo- ja kuljetusväli-netarkastusten osuvuus, %	5,8	-	7	7	7	7	-

Taulukko 7. Muut tavoitteet

Valtiovarainministeriön ja ministeriön hallinnonalan sekä toimialan varautuminen on kansallisen turvallisuustilanteen edellyttämällä tasolla.	
2024	Virastossa on toimeenpantu valtiovarainministeriön hallinnonalan johtamisen varautumisharjoituk-sessa vuonna 2022 todetut kehittämistavoitteet (VM:n kertomus VN/21300/2020-VM-8 liitteineen).

3.1.3 Hankkeet

Taulukko 8. Keskeiset hankkeet tavoitteineen

Tulliselvityksen tietojärjestelmien kokonaisuu-distus 2015 – 2025	Liittyy tavoitteisiin: Verotulojen tehokas kertymä. Verotuksen ja tullitoimen asiointipalvelut ovat asiakaslähtöisiä, nopeita ja edullisia.
2024	Edetään hankesuunnitelman mukaan. Tuotantokäyttöönnotot seuraavasti: saapumisen sovellusversio sisältäen tuen kaikille loppuille liikennemuodoille (meriliikenne 3.6.2024) ja Proof of Union Status vaiheelle 1, kansallisen tuonnin jatkokehitysversio, viennin sovelluskokonaisuus (ml. keskitetty vienti) sekä mm. siihen liittyvänä passituksen jatkokehitysversio. Lisäksi edistetään muita kehitysprojekteja, keskeisenä keskitetyn tuonnin (CCI) toteutus.
2025	Edetään hankesuunnitelman mukaan. Saapumiseen liittyen rautatie- ja maantie-kuljetusmuotoihin liittyvä toiminnallisuus käynnistyy 1.4.2025 alkaen. Tuotantokäyttöönnotot seuraavasti: keskitetyn tuonnin (CCI) käyttöönotto, kansallisen tuonnin jatkokehitystä, viennin jatkokehitysversio mahdollistaen poistumisen toiminnallisuudet, saapumisen jatkokehitys ml. Proof Of Union Status vaihe 2, passituksen jatkokehitys (vaihe 6).
2026	Kiinteillä vaatimuksilla ja kustannuksilla kilpailutetun UTU-hankkeen osalta, vuonna 2026 työ jatkuu niiden toiminnallisuuksien osalta, jotka on lainsäädäntö huomioiden voitu priorisoida myöhemmin toteutettavaksi. Tavoite on päättää UTU-hanke vuoden 2026 aikana.
Hiilirajamekanismin (CBAM) täytäntöönpano	Liittyy tavoitteeseen: Ekologisesti kestävä kasvu (yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite VM:n TAE:n pääluokassa).
2024	Luodaan tarvittava tekninen ja operatiivinen toimintakyky ml. kansalliset toimintamallit ja ohjeet maahantuojien CBAM-neljännesvuosiraporttien tekemiseen.
2025	Lupaprosessit ja vakuushallinta otetaan käyttöön.
2026	Operatiivisen toiminnan hoitaminen. Tuojat ostavat yhteisestä kauppapaikasta CBAM-todistuksia ja tiedot siirtyvät CBAM-rekisteriin.
2027	Maahantuojat tekevät CBAM-ilmoitukset, riskianalyysi ja korjaavat toimenpiteet käyttöön. Jälkikäteiset tarkastukset käynnistyvät.
Modernin teknologian ja uudenlaisen osaamisen vaatimien kyvykkyyksien rakentaminen	Liittyy tavoitteisiin: Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta. Harmaan talouden torjunta.
2024	Valtava-hankkeen (valvontasektorin tehtävienhallinnan tekninen alusta) teknisen alustan valmistuminen ja ensimmäisten pilottien tuotantoon vienti. Turismo-hankkeen (valvontasektorin tehtävienhallinnan palvelut ja sovellukset) teknisten kyvykkyyksien rakentaminen.
2025	Valtava: ensimmäiset liiketoimintasovellukset tuotantoon. Turismo: peruskyvykkyyksien tuotantoon otto.
2026	Valtava: uusia sovelluksia tuotantoon ja vanhojen palvelujen alasajo alkaa. Turismo: operatiivisten analyysimallien kehittäminen ja toteutus.
2027	Valtava: uusia sovelluksia tuotantoon ja vanhojen palvelujen alasajo alkaa. Turismo: operatiivisten analyysimallien kehittäminen ja toteutus.
Pankki- ja maksutilien rekisterin jatkokehitys	Liittyy tavoitteeseen: Harmaan talouden torjunta
2024	Uusien viranomaisten käyttäjiksi ottaminen ja loppujen tiedonluovuttajien järjestelmään kytkeminen. Valmistaudutaan suunniteltuihin lainsäädännön muutoksiin ja edistetään asiaan liittyviä hallitusohjelman mukaisia hankkeita.
EU:n tullivalvontaväli-nerahastosta rahoitettavien hankintojen (CEEI) toteutus	Liittyy tavoitteisiin: Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta. Harmaan talouden torjunta
2024	Ensimmäisen vaiheen kilpailutus käynnissä ja toisen vaiheen haku käynnistyy.
2025	Ensimmäisen vaiheen loppuun saattaminen. Toisen vaiheen haun kilpailutukset käynnissä.
2026	Toisen vaiheen haun toteutukset.
2027	Uuden rahoitusohjelman mukaisen rahoituksen suunnittelu käynnistyy.

4 Voimavarojen hallinta

Taulukko 9. Henkilöstövoimavarojen tavoitteet

mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	talousarvio-tavoite
Työtyytyväisyys (VMBaro, kokonaisindeksi Y, asteikko 1-5)	3,69	3,70	3,7	3,7	3,7	3,7	TAE
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	13,0	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	TAE
Johtajuusindeksi (VMBaro, JO)	3,55	3,58	3,6	3,6	3,7	3,8	-
Yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössä (VMBaro 5.5.)	4,0	3,99	4,0	4,0	4,0	4,0	-
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro 4.1)	3,99	4,01	4,0	4,0	4,0	4,0	-
Työnantajakuva ja arvot (keskiarvo VMBaron kohdista 8.2-8.4)	4,1	4,14	4,1	4,1	4,1	4,1	-

Taulukko 10. Toiminnan rahoitus, toimintamäärärahat

28.10.02 Tullin toimintamenot, TULOJEN JA MENOJEN ERITTELY (1000 euroa)	2022 TP	2023 Arvio*	2024 TAE	2025 Kehys	2026 Kehys	2027 Kehys
Henkilöstökulut	117 691	123 330	123 412	122 075	120 842	118 992
Toimitilavuokrat	12 835	13 431	12 897	12 897	13 253	13 253
Palvelujen ostokulut	46 667	57 452	56 722	53 087	51 066	51 066
Muut kulut	7 202	8 866	8 754	8 193	7 881	7 881
Investointimenot	14 738	16 136	18 319	8 955	1 720	1 720
Bruttomenot	199 133	219 216	220 104	205 207	194 762	192 912
Maksullisen toiminnan tuotot	1 498	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
Muut tuotot	4 097	4 000	1 830	1 830	1 830	1 830
Bruttotulot	5 595	5 300	3 130	3 130	3 130	3 130
Nettokäyttö-/käyttöarvio	193 537	213 916	216 974	202 077	191 632	189 782
Siirtynyt/siirtyy (arvio)	28 979	28 764	14 955	5 880	2 863	1 128
TP/TA/TAE	193 323	200 107	207 899	199 060	189 897	189 397
Käytettävissä yhteensä	222 302	228 871	222 854	204 940	192 760	190 525
Siirtyy seuraavalle vuodelle (arvio)	28 764	14 955	5 880	2 863	1 128	743

* lokakuun toteuman perusteella tehty arvio

Taulukko 11. Henkilöstövoimavarat

henkilötyövuodet	Toteuma 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025	Arvio 2026	Arvio 2027
Henkilötyövuodet (htv)	2 043	2 034	2 010	1 980	1 960	1 930

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Sopimus on voimassa vuoden 2024 loppuun. Vuosille 2025-2027 asetetut tavoitteet ovat alustavia.

Tulli vie tulossopimuksen suunnittelun ja seurannan nettisivulleen Valtiokonttorin antaman määräyksen mukaisesti.

Sopimusta voidaan tarkistaa, jos olosuhteiden muutoksista aiheutuu tarkistustarpeita, joita ei tätä sopimusta tehtäessä oleoitu huomioon.

Tulli toimittaa valtiovarainministeriölle väliraportin ensimmäiseltä vuosipuoliskolta elokuun loppuun mennessä. Koko vuoden toteumat raportoidaan tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa helmikuun loppuun mennessä.

Tavoitteiden toteutumista tarkastellaan kevään tulosohjauskokouksessa ja syksyn tulosneuvottelussa, jotka pidetään ministeriön koolle kutsumina hallinnonalan suunnittelun ja seurannan aikataulujen mukaisesti.

Valtiovarainministeriö

Tulli

Riikka Purra

Hannu Mäkinen

Valtiovarainministeri

Pääjohtaja

Juha Majanen

Hannu Lappi

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Johtaja

6 Liitteet

Liite 1 Seurattavat mittarit

Eivät ole tavoitteita, mutta taustoittavat osuvuusmittareita ja toiminnan laajuutta.

Seurantakohte / Mittari	Toteuma 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025	Arvio 2026	Arvio 2027
Tullin paljastamat rikokset (kpl)	6 482		7 500	7 500	7 500	7 500
Elintarvike- ja kulutustavaravalvonnan tarkastetut erät (kpl)	4 602	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Laboratorionäytteet ja kasvien tarkastukset	13 016	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Ylösnousseiden ilmoitusten riskikäsittelyosumien (Safety & Security) (kpl)	53 396		80 000	80 000	80 000	80 000
Tavaratarkastukset (kpl)	38 406		45 000	45 000	45 000	45 000
Matkustajatarkastukset (kpl)	35 647		55 000	55 000	55 000	55 000
Ajoneuvoon ja kuljetusvälineeseen kohdistuneet tarkastukset (kpl)	34 075		45 000	45 000	45 000	45 000
Yritys- ja asiakirjatarkastukset pl. EMOTR (kpl)	293	300	300	300	310	350
Varastotarkastukset (kpl)	198	193	200	200	200	200
Paljastetut veropetosrikokset	582		700	800	900	900
Tuonti-ilmoitusten lukumäärä	2 364 450					
Vienti-ilmoitusten lukumäärä	1 182 174					

Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan johtuen on vaikea ennakoida, miten itärajalla tehtävät suoritemäärät kehittyvät lähivuosina. Elokuusta 2023 lähtien tuonti-ilmoitusten lukumäärä on likipitään kaksinkertaistunut edellisvuodesta johtuen muutoksista verkkokaupan logistiikkaketjuissa.